

Protocol: Acute ABCDE-Opvang in de Huisartsenpraktijk

In afwachting van de ambulance — stapsgewijze aanpak voor het gehele team

Belangrijk:

Bel ALTIJD eerst 112. Dit protocol beschrijft wat het team doet IN AFWACHTING van de ambulance.

ABCDE Stappen — Beoordeling & Interventies

AIRWAY — Luchtweg

A

- **Controleer:** is de luchtweg vrij? Vraag de patiënt te spreken of te hoesten
- **Positie:** kantel het hoofd achterover (head-tilt) en til de kin op (chin-lift)
- **Verwijder zichtbare obstructies:** gebitsprothese, braaksel — gebruik vingers of zuig af
- **Stabiele zijligging:** bij bewusteloosheid met spontane ademhaling
- **Stuur medewerker:** haal de noodtas, zuurstoffles en uitzuigapparaat op

! Geen blindeling vingers in de keel bij obstructie door vreemd lichaam bij kind.

BREATHING — Ademhaling

B

- **Beoordeel:** frequentie (normaal 12-20/min), diepte, symmetrie van de borstkas
- **Inspectie:** gebruik van hulpademhalingsspieren, cyanose (blauwe lippen/nagels)?
- **Zuurstof:** geef 10-15 L/min via non-rebreather masker bij SpO₂ < 94%
- **Pulsoximeter:** zet direct aan, monitor saturatie continu
- **Geen ademhaling:** start BLS (30:2) — zie achterzijde reanimatieprotocol

! Geef bij COPD-patiënten maximaal 2-4 L/min O₂ tenzij saturatie < 88%.

CIRCULATION — Circulatie

C

- **Pols:** beoordeel frequentie, regelmaat en kracht (a. radialis en a. carotis)
- **Bloeddruk:** meet direct, herhaal elke 5 minuten
- **Huid:** kleur (bleek, grijs, cyanotisch?), vochtigheid, capillaire refill > 2 sec?
- **Bloeding:** druk steriel verband op wonden — directe druk, niet loslaten
- **Houding:** bij shock plat neerleggen, benen iets omhoog (tenzij ademhalingsklachten)
- **IV-toegang:** arts plaatst zo mogelijk een infuus — start NaCl 0,9% 500 mL

! Geen Trendelenburg bij vermoeden wervelletsel of verhoogde hersendruk.

DISABILITY — Bewustzijn & Neurologie

D

- **AVPU-score:** Alert / reageert op Verbale prikkel / Pijnprikkel / Unresponsive
- **Pupilreactie:** gelijk, rond, lichtreactief? Asymmetrie = alarmsignaal
- **Bloedglucose:** meet altijd — bij hypoglykemie geef 20 mL glucose 40% IV of glucagon IM
- **Uitlokkende oorzaak:** trauma, intoxicatie, epilepsie, CVA, insulineshock?

EXPOSURE — Ontbloten & Omgeving

E

- Ontbloom de patiënt volledig voor inspectie — bescherm de privacy
- **Zoek:** uitslag, wonden, steken, zwelling, deformiteiten, bloedingen
- **Temperatuur:** meet rectaal of axillair — hypothermie of koorts?
- **Warm houden:** dek af met deken na inspectie — voorkom afkoeling

Rollenverdeling, Wat NIET te doen & Noodtas

Iedereen weet zijn taak — van baliemedewerker tot huisarts

Rollenverdeling bij een Acute Situatie

Huisarts

- Leidt de ABCDE-beoordeling — behoudt de regie
- Stelt diagnose en bepaalt interventies
- Communiceert met 112-meldkamer en geeft medische info door
- Beslist over medicatie en invasieve handelingen (infuus, intubatie)
- Draagt over aan ambulancepersoneel bij aankomst

POH / Praktijkondersteuner

- Ontvangt en begeleidt ambulance naar de patiënt
- Houdt de ingang vrij en dirigeert verkeer / parkeerterrein
- Informeert de receptie en zorgt dat er niemand binnenkomt
- Ondersteunt bij BLS (reanimatie) als tweede persoon
- Noteert tijdslijn: tijdstip melding, aanvang behandeling, aankomst ambulance

Doktersassistente

- Belt 112 op instructie van huisarts — blijft aan de lijn
- Haal noodtas, AED en zuurstoffles naar de ruimte
- Meet vitalen (pols, bloeddruk, saturatie) en noteert tijdstippen
- Bereidt medicatie voor op aanwijzing van de huisarts
- Begeleidt overige patiënten en houdt wachtkamer rustig

Baliemedewerker / Receptie

- Annuleert of verschuift lopende afspraken direct
- Houdt de telefoon vrij — vraagt bellers terug te bellen
- Gaat NIET de behandelruimte in tenzij uitdrukkelijk gevraagd
- Zorgt dat de voordeur open is voor de ambulance
- Regelt zo nodig de opvang van wachtende patiënten in de wachtkamer

Wat NIET te doen — Veelgemaakte fouten

- ✗ Niet meer dan 2 personen bij de patiënt — drukte belemmert goede zorg en is stressverhogend
- ✗ Geen medicatie toedienen zonder expliciete opdracht van de dienstdoende huisarts
- ✗ Niet de patiënt alleen laten — altijd een persoon bij de patiënt houden
- ✗ Geen voedsel of drinken geven — ook geen water, ook bij hypoglykemie tenzij bewust
- ✗ Niet proberen de patiënt rechtop te zetten bij vermoeden van wervelletsel of bewusteloosheid
- ✗ Geen foto's of video's maken — niet op persoonlijke telefoon, niet voor social media

Minimale Inhoud Noodtas Huisartsenpraktijk

- AED (altijd opgeladen)
- Zuurstoffles + maskers (NRM)
- BVM (beademingsballon)
- Pulsoximeter
- Bloeddrukmeter

- Glucosemeter + strips
- Glucose 40% IV + glucagon IM
- NaCl 0,9% infuus + toebehoren
- Adrenaline 1:1000 ampullen
- Antihistaminica + hydrocortison

- Wegwerphandschoenen (M/L)
- Steriele verbandmiddelen
- Stetoscoop
- Deken / warmtefolie
- Zaklamp + tijdsregistratieformulier